

MIDTBYVISION

AARHUS
KOMMUNE

VISION FOR AARHUS MIDTBY

Midtbyvisionen fortæller om Aarhus Byråds ønsker for, hvordan Aarhus Midtby skal udvikle sig i fremtiden.

Midtbyvisionen er en overordnet vision til inspiration for den fremtidige udvikling af Aarhus Midtby – ikke alene den måde vi bor på, men også den måde vi ankommer, færdes, bevæger os, er sammen, og den måde vi bruger byens rum og muligheder på.

Midtbyvisionen har et særligt fokus på, hvordan nye initiativer og muligheder kan skabes gennem samskabelse og partnerskaber, for fremtidens midtby skal vi skabe sammen. Visionens seks udpegede temaer er sammenfattet på baggrund af input fra borgere og fagfolk.

Når vi i fællesskab skal lykkes med fremtidens midtby, så er vi nødt til at gå nye veje. Vi skal som kommune og som samfund være bedre til at lytte og være nysgerrige på, hvordan vi skaber mest mulig værdi for aarhusianerne. Vi skal sammen afsøge nye veje til løsninger, og vi skal afprøve, lære og tilpasse de løsninger, som vi skaber på tværs af de mange aktører, som har en interesse i Aarhus Midtby. Vi vil gå nye veje, og vi vil navigere med afsæt i Aarhuskompasset. Fremtiden er dialogbaseret.

Tak

Midtbyvisionen er blevet til med inddragelse af bidrag fra mange af midtbyens aktører. Vi vil gerne benytte anledningen til at sige stor tak til alle de mange, der har deltaget og bidraget aktivt undervejs i processen. Hele Aarhus var velkommen på den virtuelle visionskonference via facebook siden "Vi udvikler Aarhus" den 16. marts 2021. Tak til alle deltagerne. Optagelsen fra visionskonferencen og de mange kommentarer kan ses på "Vi udvikler Aarhus".

INDHOLD

Rådmandens forord	3
Visionen for Aarhus midtby	4
 Dyrk bykulturen	8
 Livet i midtbyen	12
 Naturen ind i midtbyen	18
 Mangfoldige handelsgader	24
 Velkommen til midtbyen	26
 Løft sammen	28
Handlinger i midtbyen	30
Beskrivelse af de enkelte bykvarterer	34

RÅDMANDENS FORORD

Aarhus Midtby er noget helt særligt. Det er her, man kan mærke byens nerve og evne til at tiltrække mennesker og aktivitet. Det er her, vi oplever byens puls og energi, og det er her, bylivet udfolder sig i alle dets aspekter og former. Mangfoldigt, farverigt og med den charme som vi kan li' i smilets by.

Vi skal passe bedre på det, som bærer byens sjæl og kvalitet. Det gælder både bygningerne men i allerhøjeste grad også byens mange mellemrum – store som små.

Aarhus Midtby summer af liv, leg og bevægelse, grønt og blåt, indkøb og handel, musik og teater, kunst og arkitektur, gastronomi og cafeer, debatter og alt derimellem.

Samtidig er midtbyens bykvarterer ramme for mange aarhusianeres hverdagsliv, og hvert bykvarter har sin helt egen charme og karisma som små byer i byen. Dem skal vi dyrke og bygge videre på, så vi får mere af det Aarhus, vi holder af. På den måde sikrer vi, at vi i fremtiden også har en levende, givende og inspirerende midtby, der ikke slumrer i fortiden, men leverer mere af alt det, som kun de store byer kan. Bare på aarhusiansk.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige stort tak for det kæmpe engagement, som rigtig mange aarhusianere og midtbyaktører har lagt i at bidrage til Midtbyvisionen. Jeg tror nemlig på, at de initiativer, som er skabt i fællesskab, har lettere ved at blive ført ud i livet. Og her har Midtbyvisionen rigtig gode odds.

Det er vigtigt for mig, at vi gør, alt hvad vi overhovedet kan for at støtte op omkring midtbyens mange aktører og handelslivet i Aarhus. Jeg vil gerne opfordre til, at vi med afsæt i Midtbyvisionen fortsat tager dialogen. Helt konkret omkring, hvad vi hver især kan gøre for at støtte bedst muligt op om fremtidens Aarhus Midtby. Så både aarhusianere og byens gæster får endnu flere gode oplevelser med hjem fra en tur i Midtbyen.

Med venlig hilsen

Steen Stavnsbo

**Rådmand for Teknik og Miljø,
Aarhus Kommune**

VISIONEN FOR AARHUS MIDTBY

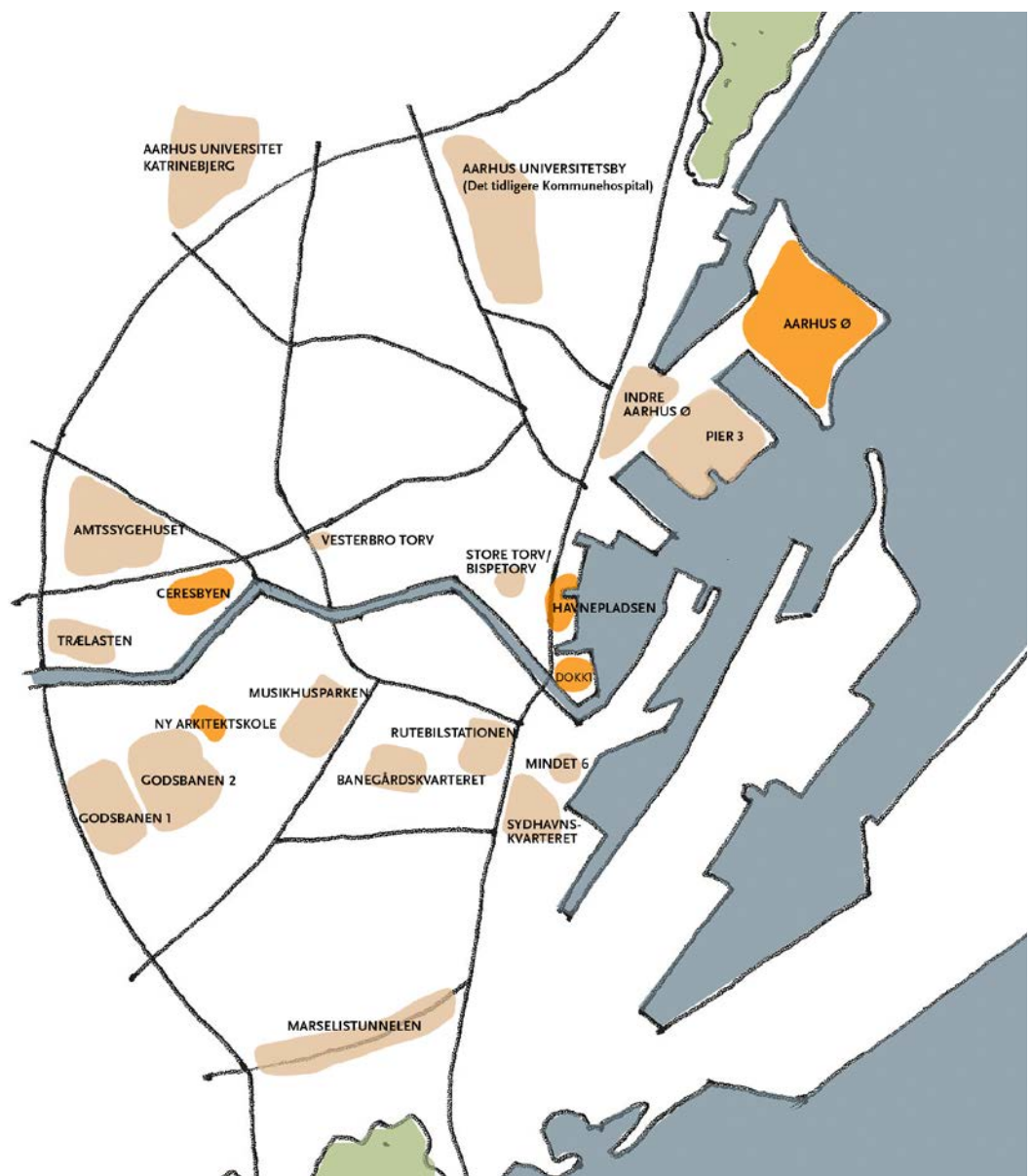
Aarhus Midtby er i hastig forandring i disse år. De store forandringer i bymidten kalder på en samlet vision for midtbyen. Midtbyvisionen fortæller om den retning, som byrådet ønsker, at midtbyen skal flytte sig i, i årene frem.

Forandringen i midtbyen har været i gang i nogen tid og sker i disse år både gennem store omdannelsesprojekter centralt i midtbyen og gennem etablering af nye og ganske store bykvarterer med en mangfoldighed af funktioner.

Konkret tilføjer Sydhavnskvarteret, Aarhus Ø, Amtssygehuset, Godsbanen og Trælasten helt nye bykvarterer med boliger og erhverv til Aarhus Midtby. Det

betyder, at midtbyens udstrækning ændrer sig samtidig med, at flere flytter til og får deres dagligdag i midtbyen.

En ny banegårdsplads, en rutebilstation koblet med ny bebyggelse, højklasset kollektiv trafik og en ny Musikhuspark er på vej og vil ændre vores mentale billede af Aarhus Midtby og bylivet i midtbyen.

I denne forandringsproces er det vigtigt med en omhyggelighed i at få skabt hensynsfulde sammenhænge mellem det nye, som vi etablerer, og det eksisterende, som vi allerede har. Vi skal værne om de eksisterende bykvarterer samtidig med, at vi skaber nye, stærke bykvarterer.

Gennem forskellige bykvarterer ønsker vi at skabe mulighed for forskellige måder at leve og opleve på i midtbyen. Ønsket for både det eksisterende, det omdannede og det nye er, at midtbyens bykvarterer, bygninger, pladser og parker taler til både fællesskab og sanselighed.

De mange bykvarterer, hvor der ikke er planlagt større projektet eller høje bygninger, forandrer sig løbende gennem mange små tilpasninger af forskellige aktører: En ny cafe, en renovering, en ny bygning mellem eksisterende bygninger, ekstra behov for plads til cykler, el-ladestander, affaldssortering, bedre tilgæn-

gelighed, flere grønne gade- og vejrum samt lommeparker.

Globale tendenser

Sådan har byen forandret sig gennem historien, men lige nu oplever vi i særlig grad, at flere globale tendenser rykker godt og grundigt i den midtby, aarhusianerne kender. Byens mange aktører skal gribe og sammenflette nye handelsmønstre, alternative bo- og arbejdsformer samt et nytænkende kunst-, kultur- og fritidsliv. Samtidig er der et stærkt ønske blandt aarhusianerne om en grønnere by. Og der er en bevidsthed om, at Aarhus i fremtiden er en CO₂ neutral by, integreret med klimatilpasning, biodiversitet og bæredygtighed. Opmærksomheden vil fremadrettet naturligt også være rettet mod social balance, sundhed og ensomhed i midtbyen. Alt dette kommer vi til at forholde os til, men vi ved endnu ikke helt, hvordan det kommer til at se ud - eller hvordan det vil opleves.

Den unge generation og deres børn har en ny bevidsthed om ansvar, ressourceknaphed og bæredygtighed. Denne bevidsthed vil vi komme til at se udtrykt i den fremtidige midtby på måder, som vi i dag endnu ikke kan forestille os.

VISIONEN FOR AARHUS MIDTBY

Visionen for Aarhus Midtby bygger videre på den atmosfære i midtbyen, som aarhusianerne allerede kender. Nedenfor er den samlede vision for Aarhus Midtby præsenteret. Visionen er på de efterfølgende sider uddybet i seks temaer.

Dyrk bykulturen

Midtbyen skal udvikles ved at styrke dens mange bykvarterer. I den fremtidige udvikling skal vi have for øje, at der er forskel på intensiteten og typen af byliv i de forskellige kvarterer i midtbyen. Bylivet, intensiteten og særkendet ved midtbyen skal bevares og udvikles i de enkelte bykvarterer. Vi ønsker, at forbindelserne mellem de eksisterende bykvarterer i indre by og de nye byområder skal styrkes, og at der etableres nye, forskelligartede byrum og byparker i eksisterende og nye byområder. Samtidig skal vi fremadrettet give endnu bedre plads til store grønne og blå landskabstræk i bymidten.

Livet i midtbyen

Midtbyen skal være egnet til hverdagsliv, leg, bevægelse og rekreation. Her skal vi tilbydes forskellige muligheder, som kan bruges af forskellige aldersgrupper både sommer og vinter. Vi skal kunne bevæge os frit og trygt i midtbyen, og vi skal kunne opleve samtidig med bevægelsen. Vi skal have mulighed for ro og rekreation, også i midtbyen. En stigende del af midtbyen skal fredeliggøres trafikalt, så privatbilisme fylder mindre i bybilledet, og så byliv og byrum fylder mere. Den aarhusianske bykultur og midtbyens atmosfære skal fylde mest i midtbyens udvikling. Strategisk og konkret betyder det, at attraktioner og events, der skal tiltrække besøgende og turister også skal bidrage til midtbyens eget liv. Der sættes fokus på, at planer for bymidstens udvikling prioriterer mangfoldighed, forbindelser, ejerskab og forskellige kollektive bygninger, byrum og byparker.

Naturen ind i byen

Vi ønsker en mere attraktiv Midtby ved at tilføre mere grønt og ved at tydeliggøre de karakteristiske grønne og blå træk. Vi skal trække skovene i nord, syd og vest ind i byens midte ved at styrke forbindelserne til midtbyen, og vi skal gøre åen til en endnu tydeligere blå-grøn hovedåre gennem midtbyen.

Mangfoldige handelsgader

Aarhus er som handelsby en attraktion for mange i hele Danmark. Vi ønsker handelsgader med et mangfoldigt og rigt handelsliv, der er destination for besøgende og for aarhusianere. Handelsgadernes kulturarv, identitet og skala lægger op til mange små handelsdrivende. Vi ønsker, at handlen i fremtiden er en naturlig del af det levede hverdagsliv og næres ved at være kombineret med kultur, nye typer arbejdspladser, start-ups, mødesteder, udstillinger og mikroproduktioner i handelsgaden. Vi ønsker også, at give plads til flere butikker og funktioner samlet i én butik. I handelsgaderne ønsker vi åbne og publikumsrettede stueetager og gaderummene indrettet som byrum.

Velkommen til midtbyen

Aarhus Midtby er et samlingspunkt for mange og meget. Midtbyen er hele Aarhus' samlingssted, men midtbyen er også Vestdanmarks hovedby og fungerer som destination for et stort antal besøgende fra ind- og udland. Midtbyen skal også fremover rumme institutioner og arrangementer i international klasse, der kan fastholde og udvikle Aarhus' rolle som destination og medvirke til at profilere byen. Vi vil derfor sikre rammerne for, at de mange kulturtilbud og institutioner kan udvikle sig, og vi vil fortsat skabe gode vilkår for, at midlertidige events og arrangementer kan bidrage til byens puls og skabe fællesskab og oplevelser for mange.

Løft sammen

Vi vil lykkes i samarbejde og i partnerskaber. Samarbejdsrelationerne kan have vidt forskellig karakter og rumme både engagerede, private aarhusianere, fællesråd, foreninger, organisationer, de handlende, erhvervslivet, fonde og mange flere. Vi vil løfte, sammen. Og vi vil skabe stærke partnerskaber på tværs. Vi vil prøve nye samarbejder og nye konstellationer, og vi vil undersøge, hvad vi kan sammen. Som kommune kan vi ikke realisere Midtbyvisionen alene. De bedste løsninger skaber vi, når vi samarbejder bredt. Vi vil i de kommende år udvide vores perspektiv på samskabelse, og vi vil sammen undersøge, hvordan vi kan udvikle vores perspektiv på samskabelse og partnerskaber. Vi vil gå nye veje, og vi vil navigere med afsæt i Aarhuskompasset. Vi vil give plads til forskellige kompetencer, perspektiver og ressourcer. Vi vil tage fælles ansvar. Vi vil invitere ind til et mere ligeværdigt samarbejde, hvor det ikke altid er kommunen, der sidder for bordenden. Fremtiden er dialogbaseret.

DYRK BYKULTUREN

Det er de mange forskellige kvarterer, der gør midtbyen inspirerende og mangfoldig. Mange steder står overfor forandringer og nye kvarterer kommer til. I takt med udviklingen skal vi sikre, at bykulturen i de enkelte kvarterer styrkes, så midtbyen fortsat er karakteriseret ved særkendet i de enkelte kvarterer.

De mange forskellige kvarterer tilbyder mange typer af hverdagsliv og tiltrækker forskellige mennesker og brugere. Den mangfoldighed gør Aarhus Midtby inspirerende og unik at leve i og besøge. Det betyder også, at mange aarhusianere, inden for kort afstand, kan nå "rundt i hverdagen" som gående eller på cykel, og at mange oplever, at de kender byens kvarterer og føler en stærk tilknytning til dem. Det er af stor værdi. Hvis vi som aarhusianere oplever, at her har vi noget til fælles, og at det her betyder noget for de fleste - så nærer det den særlige sammenhængskraft, der er med til at skabe de gode kvarterer.

Midtbyens bykvarterer

Aarhus Midtby består i dag af mange forskellige bykvarterer. De fremstår hver som en bykultur af forskellige typer lokalsamfund, bebyggelsesstrukturer, boligtyper, historie og kvarterets kulturelle liv. En særlig kvalitet ved midtbyen som attraktion og som bosted er, at den rummer sammenhængende kvarterer fra forskellige epoker. Nogle bykvarterer har meget beboelse og opleves ret lokale, eksempelvis Trøjborg og Ø-gaderne, mens andre bykvarterer er mere offentlige, eksempelvis Banegårdskvarteret og Latinerkvarteret.

Vision

Midtbyen skal udvikles ved at styrke dens mange bykvarterer. I den fremtidige udvikling skal vi have for øje, at der er forskel på intensiteten og typen af byliv i de forskellige kvarterer i midtbyen. Bylivet, intensiteten og særkendet ved midtbyen skal bevares og udvikles i de enkelte bykvarterer.

Vi ønsker, at forbindelserne mellem de eksisterende bykvarterer i indre by og de nye byområder skal styrkes, og at der etableres nye, forskelligartede byrum og byparker i eksisterende og nye byområder. Samtidig skal vi fremadrettet give endnu bedre plads til store grønne og blå landskabstræk i bymidten.

Nye behov i de gamle og nye bykvarterer

Hvert bykvarter står over for nye muligheder, men også nogle behov, som skal løses i fremtiden. Nogle af de overvejelser, vi skal ind i fremadrettet, er blandt andet: Hvad betyder bæredygtighed for Vestergade? Hvad betyder klimatilpasning og mangfoldighed for Frederiksbjerg? Hvad betyder ændrede arbejdsformer og produktion på Trøjborg? Hvad betyder et ændret handelsmønster for Latinerkvarteret og den middelalderlige bymidte? Og hvordan bliver de nye bykvarterer integreret i vores forståelse og brug af Aarhus?

Dyrk bykulturen i de nye bykvarterer, gennem bevaring og trinvis forandring

Vi ønsker en styrket midtby gennem styrkede bykvarterer. Når vi ser ind i det kommende årti, tilføjes nye bykvarterer som Sydhavnen, Amtssygehuset, Trælasten og den nye bebyggelse ved rute-

bilstationen. Samtidig ønsker vi i højere grad at være opmærksomme på, at de enkelte kvarterers identitet og særkender er ressourcer, vi bygger videre på. For at styrke bykulturen i de enkelte bykvarterer skal der være en særlig opmærksomhed på balancen mellem bevaring af det gamle, historiske Aarhus og byudviklingen i de nye bykvarterer.

Eksempler

Områder, som eksempelvis Latinerkvarteret, er sårbare overfor forandringer, og her ligger allerede bevarende lokalplaner, som forhindrer større omdannelser. I andre eksisterende områder skal der fortsat være plads til trinvis forandringer, der tilføjer ny arkitektur til det eksisterende. Her sætter helhedsplaner og planrammer retning for, hvordan de eksisterende kvaliteter kan aflæses og tilføjes nyt. Det ser vi eksempelvis i Ø-gaderne og på Frederiksbjerg.

Sydhavnskvarteret er et mangfoldigt kvarter. Det gamle industri-kvarter danner rammen om en festival, hvor musikere, kunstnere, iværksættere, foreninger, væresteder, institutioner og virksomheder skaber indholdet og inviterer indenfor. Foreningen Sydhavnen arbejder på at etablere festivalen som en tilbagevendende tradition i Sydhavnen, der samler folk og åbner området op for byen. Fotoet er fra Sydhavnens festival august 2021.

På tværs af de meget forskellige bykvarterer ønsker vi, at hvert bykvarter bevæger sig mod øget bæredygtighed, øget social mangfoldighed, øget lokalt ejerskab og øget diversitet i funktioner (boliger/erhverv). Vi vil lægge vægt på, at bylivet i midtbyens bykvarterer skal bæres af hverdagslivet, krydres af begivenheder, og være inviterende for besøgende.

Hvad er "bykultur"?

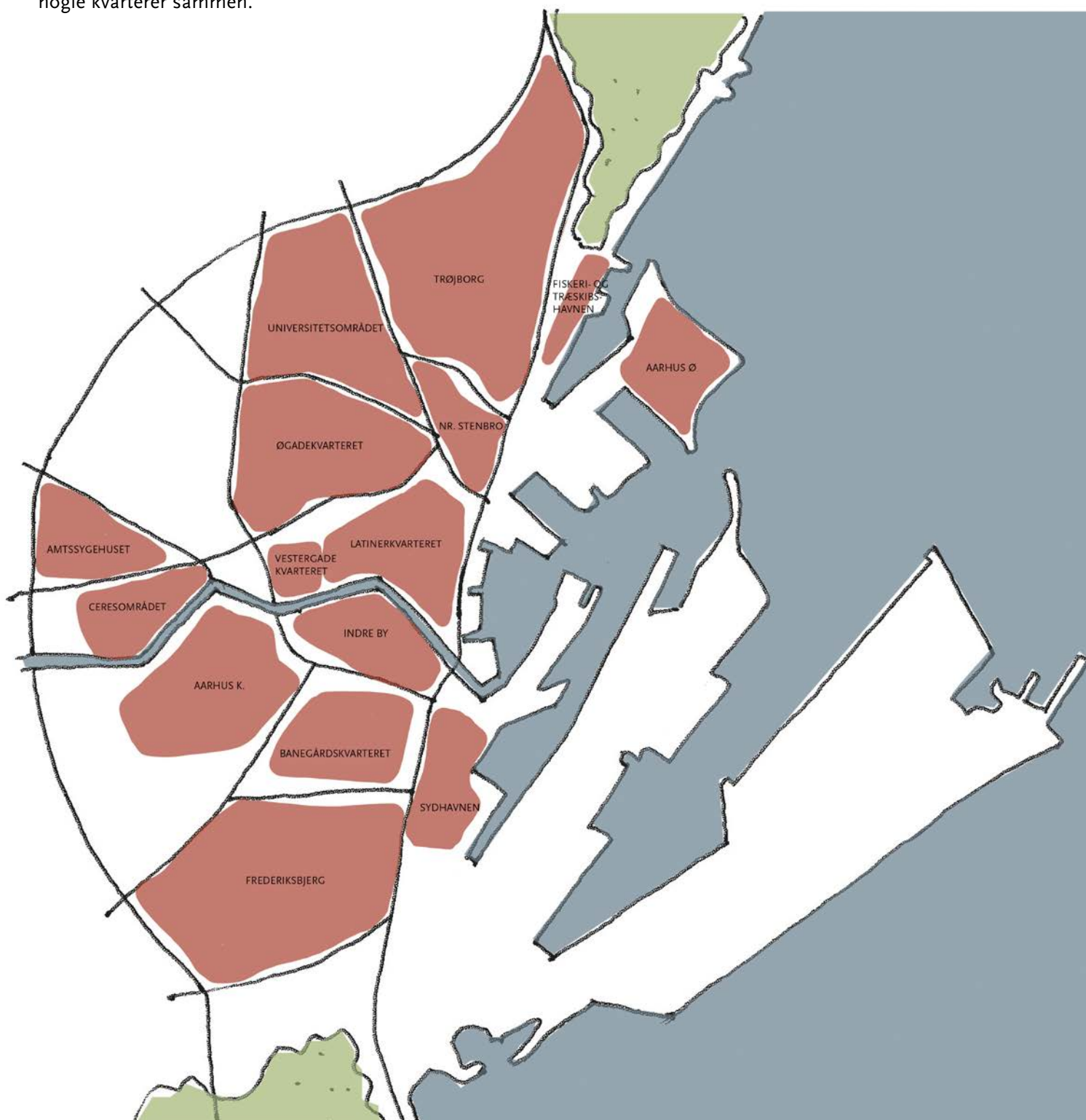
Vi taler om en særlig 'bykultur', når et område både er karakteriseret ved fællestræk i områdets fysik - det kan være alt fra bygningers højde og drøjde, rummene mellem husene og konkrete funktioner - og der samtidig er en kultur blandt områdets beboere og brugere for at gøre tingene på en særlig måde. Denne kultur kan komme til udtryk gennem aktiviteter i eksempelvis gadeforeninger, torvedage og livet i baggårdene.

De unikke værdier ved den store by

Midtbyens kvarterer har den særlige funktion i Aarhus, at de kan levere de unikke værdier ved den store by. Kun de store byer kan levere det liv, den diversitet og de særlige stemninger og funktioner, som midtbyens kvarterer kan danne rammen om. Det er vigtigt for Aarhus, at de potentialer på den ene eller anden måde udnyttes maksimalt, så Aarhus som by får mest muligt ud af dem: At Aarhus kan tilbyde alle aarhusianere og de besøgende så mange fordele ved den store by som muligt. Vi vil udvikle med afsæt i stedets kvaliteter: Fremhæve og styrke de elementer, der giver det enkelte område karakter og identitet. Vi vil sikre forskellighed mellem kvartererne, så det er spændende at bevæge sig på tværs, og der er noget for forskellige mennesker, også byens udsatte og de borgere, der har svært ved at finde en plads i byen. En bærende værdi i den store by er, at mangfoldighed og rummelighed inkluderes i alle byens kvarterer.

Beskrivelser af de enkelte bykvarterer

Bagerst i Midtbyvisionen beskrives midtbyens forskellige kvarterer. Vi tager udgangspunkt i forskellige karakteristiske kvarterer i Aarhus Midtby. De enkelte kvarterer er udpeget ud fra oplevelsen af en fælles identitet og bykultur, eksempelvis bebyggelsesstruktur, historie og lokalsamfund. Kortet kunne have vist yderligere opdelinger eller have slået nogle kvarterer sammen.

LIVET I MIDTBYEN

Liv i gaderne er med til at give midtbyen atmosfære. Det gælder både aarhusianernes hverdagsliv og de aktiviteter, der lokker folk ind udefra. Men livet kommer ikke af sig selv, rammerne skal være i orden. Derfor skal vi sikre mulighed for leg, bevægelse og ophold i byens rum i fremtiden.

Grundrytmen i Aarhus Midtby er det levede hverdagsliv i byen. Hastigheden er mennesketempo. Atmosfæren emmer af god urban energi. Midtbyen er venlig, imødekommende og inviterende og er tydeligt præget af entreprenørskab, aktivitet og opfindsomhed. I midtbyen findes et miks af steder med høj aktivitet og steder, hvor man kan trække sig tilbage. Forsider og bagsider.

Livet i midtbyen giver adgang til et mangfoldigt, bymæssigt og rigt hverdagsliv, hvor mange værdsætter den bymæssige nærhed til studie, job, handel, offentlig transport, byliv, fritid og kulturtilbud.

Præmissen for livet i midtbyen er, at man bor tæt, og en del af hverdagslivet og de daglige livserfaringer deles med andre. Byens pladser, gårdrum og kollektiv trafik er således reelt både byens fælles dagligstue, have og bil. Det kræver daglige tilpasninger. Derfor er midtbyens boligkvaliteter og hverdagsliv helt afhængig af midtbyens funktioner og bykultur, og midtbyens beboere er afhængige af, at de kollektive rum, gader, byparker og pladser er inspirerende, forskellige, har høj kvalitet og kan bruges gennem døgnet, året og ugens dage.

Vi vil arbejde strategisk med kunst og kultur som en væsentlig del af byrummet, da der derigennem kan skabes fysiske rum, der understøtter kreativ leg og udfoldelse.

Vision

Midtbyen skal være egnet til hverdagsliv, leg, bevægelse og rekreation. Her skal vi tilbydes forskellige muligheder, som kan bruges af forskellige aldersgrupper både sommer og vinter. Vi skal kunne bevæge os frit og trygt i midtbyen, og vi skal kunne opleve samtidig med bevægelsen. Vi skal have mulighed for ro og rekreation, også i midtbyen. En stigende del af midtbyen skal fredeliggøres trafikalt, så privatbilisme fylder mindre i bybilledet, og så byliv og byrum fylder mere. Den aarhusianske bykultur og midtbyens atmosfære skal fylde mest i midtbyens udvikling. Strategisk og konkret betyder det, at attraktioner og events, der skal tiltrække besøgende og turister også skal bidrage til midtbyens eget liv. Der sættes fokus på, at planer for bymidtens udvikling prioriterer mangfoldighed, forbindelser, ejerskab og forskellige kollektive bygninger, byrum og byparker.

Bor man som familie på Trøjborg i en tre-værelse lejlighed er der lidt mindre plads til det private liv end i et stort parcelhus med egen have i eksempelvis Mårslet. Et større udbud af faciliteter, som eksempelvis legepladser vil kunne bidrage til at gøre midtbyen mere attraktiv for børnefamilier.

Bor man på Frederiksberg, er man tæt på cafe- og handelslivet i Jægergårdsgade og tæt på Frederiksberg Skole. Banegården ligger i gåafstand, og der er kun 5 minutter på cykel til Skanseparken, Aarhus Bugten og Marselisborgskovene.

Fakta om Aarhus Midtby

Borgere i midtbyen fordelt på aldersgrupper i 2011 og 2020

År	0-6 år	7-17 år	18-24 år	25-34 år	35-49 år	50-64 år	65+ år	Total
2011	2.912	2.029	14.680	18.499	8.044	5.964	4.011	56.139
2020	3.042	2.571	20.611	24.740	7.961	6.979	5.635	71.539

Familietyper i midtbyen i 2011 og 2020

År	Enlige kvinder	Enlige mænd	Giftede par	Øvrige par	Udeboende børn
2011	15.336	13.468	3.545	6.773	26
2020	18.886	16.513	4.193	9.587	29

Boliger i midtbyen i 2011 og 2020

År	Antal boliger
2011	33.370
2020	41.026

Boliger i midtbyen efter boligart i 2021

	Etageboliger	Kollegieboliger	Række-, kæde- og dobbelthuse	Parcelhuse	Erhvervsboliger	Anden helårsbolig
Midtbyen	39.356	1.422	682	317	33	7

Forventede nye boliger i midtbyen i perioden 2020-2030

	Små boliger	Familieboliger	Total
Midtbyen	5.314	4.782	10.096

Gennemsnitligt boligareal i 2021

Midtbyen: 74,9 m²

Aarhus Kommune: 95,5 m²

Øget pres på byens rum og bykulturen

Midtbyen vokser. Nye bykvarterer dukker op, og mange ønsker at bosætte sig inden for Ringgaden. I 2020 boede 71.539 borgere i midtbyen - en stigning på 27 % siden 2011. Flere familier bliver boende i bymidten eller ønsker at etablere sig her. Samtidig ønsker seniorer at bo mere bymæssigt og på tværs af generationer. Hermed er der et gryende ønske om nye bolig- og ejerformer samt boligfællesskaber. Det stiller krav til et fortsat fokus på forskellige livsformer, de stigende boligpriser samt et øget fokus på boligøkonomi i midtbyen, der giver plads til forskellige indkomstgrupper.

Byens rum, gader og parker skal give plads til behov i et børne- og teenagerliv samt være brugbar for alle aldre, også for seniorer. Et øget antal studiepladser og arbejdspladser skaber et hverdagsliv i bymidten for de mange brugere, der ikke bor her, men som alligevel har en hverdag og et behov for et frirum mellem job eller pendling. Dette behov skal midtbyen i stigende grad imødekomme. Samlet betyder det øget brug af midtbyen og nye måder at bruge midtbyen på. Det betyder også øgede krav til, hvad byens rum og bygninger skal kunne og til udviklingen af vores bykultur.

En tryk by for børn er en tryk by for alle.

Ceresparken er et af de nyere grønne områder. De unge søger parken, og den er en god oplevelse værd, den summer af aktivitet og ungdom. Området er begunstiget af nærheden til åen og det pulserende byliv.

Morgenmad, sommerfest i Sjællandsgade i 2021.

Vi skal være opmærksomme på de borgere, som ikke flugter med den gængse aarhusianer (hvis en sådan findes), og vi skal understøtte diversiteten og respekten for hinanden. Vi skal sikre tilstrækkeligt med frit offentligt tilgængelige gader, pladser og grønne områder. Der er eksempelvis et uudnyttet potentiale i at skabe flere attraktive opholds- og aktivitetssteder, der er offentligt tilgængelige, på midtbyens tagflader.

Midtbyen skal give plads til mangfoldighed. Udsatte borgere, hjemløse eller de, der ikke er som flertallet, er en del af midtbyen. Det fordrer rummelighed, forståelse, indlevelse og forpligtelse af alle parter. Det betyder, at de skal have mulighed for at være en del af de forskellige bykvarterer, så der også er plads og tryghed for de aarhusianere, der ikke er ressourcestærke og har en tryk base. Samtidig skal der gives plads til, at nogle grupper får deres egne steder, som eksempelvis Godsbanens Spor 7. Mangfoldighed og diversitet i de enkelte bykvarterer skal give mulighed for, at mange forskellige mennesker kan føle hjemme. Alle skal gives mulighed for at kunne føle sig inkluderet. Midtbyens DNA er en blandet by med plads til mangfoldighed.

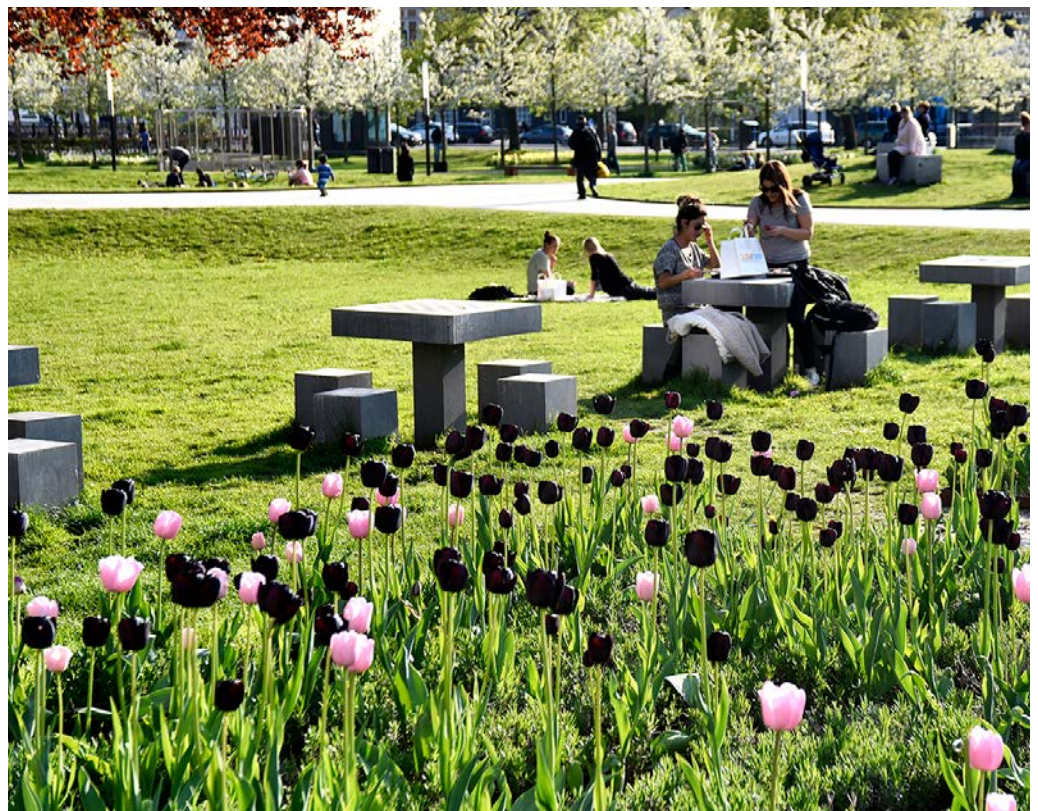
Vi skal ikke gøre det så svært at være hjemløs i midtbyen. "Det skæve" skal ses som en integreret del af byen. Og det skæve skal ikke kun rummes "nede ved Spor 7".

NATUREN IND I MIDTBYEN

En af Aarhus' største kvaliteter er den natur, der omkranser byen. Heldigvis er by og natur ikke modsætninger. Vi har masser af bynatur i midtbyen både den vilde, men også parker og mange flere træer på vej. I midtbyen skal vi styrke de grønne og blå byrum, vi allerede har, og sikre en grøn byudvikling.

Aarhus Midtby er begunstiget af placeringen ved havet og med skovene tæt på, så man aldrig er langt fra naturen. Aarhus Å slynger sig igennem midtbyen, og der er parker og grønne områder som eksempelvis Botanisk Have, Ceres Parken, Universitetsparken, Mølleparken, Skanseparken og Musikhusparken. Midtbyens parker og grønne områder fungerer som byens åndehuller og spiller en vigtig rolle for rekreation, bevægelse, leg, spil, dans og naturoplevelser.

Mølleparken er det grønne åndehul tæt ved midtbyens pulserende liv og tæt ved Aarhus Å. Parken kan også bruges også som gennemgangsområde på turen fra gågaden og til eksempelvis Ceresparken og Botanisk have.

Vision

Vi ønsker en mere attraktiv midtby ved at tilføje mere grønt og ved at tydeliggøre de karakteristiske grønne og blå træk. Vi skal trække skovene i nord, syd og vest ind i byens midte ved at styrke forbindelserne til midtbyen, og vi skal gøre åen til en endnu tydeligere blå-grøn hovedåre gennem midtbyen.

Midtbyen rummer en lang række byrum og torve, der i indretning og anvendelse spænder bredt. Der er livlige byrum som Pustervig Torv, Hipsterhøjen, Immervad og DOKK1, og der er byrum, som man ofte passerer igennem, og måske gør ophold i, eksempelvis Store Torv og Lille Torv. Der er også byrum, hvor der ikke sker så meget, men hvor der er mulighed for ophold og en kort pause, som eksempelvis i Mathilde Fibigers Have eller Skt. Olufs Kirkegård.

Byens centrale torve og pladser har potentialet til større attraktivitet som opholdssteder gennem kvalitetsløft, herunder mere begrønning.

Mathilde Fibigers Have ved Kvindemuseet er et af de mindre kendte pauserum i Midtbyen. Der er en særlig ro i denne gårdhave, som ligger både afskærmet fra – men alligevel tæt ved - det pulserende byliv på Store Torv.

Hipsterhøjen i Latinerkvarteret er et eksempel på et grønt, ikke planlagt byområde, som de unge har indtaget, og hvor der er liv og stemning.

Der er flere og flere, der tager ophold på de midlertidige installationer på Store Torv.

Et godt eksempel på en plads, hvor der meget af det hele, er Vor Frue Kirkeplads: Her er der mulighed for udeservering, en stille stund eller aktivitet samtidig med, at der også er plads til de socialt udsatte. Vor Frue Kirkeplads kan inspirere til udvikling af andre byrum i midtbyen.

Mange af byrummene i midtbyen rummer allerede elementer og natur i form af vand, træer, blomster og buske, og i perioden 2017-2022 er der plantet 3.000 nye bytræer. Aarhus Kommune har sat et mål om 10.000 nye bytræer, og nogle af disse mange træer skal komme midtbyen til gode – også selv om det er ret dyrt i de etablerede byrum. Der er dele af midtbyen, hvor der er langt til grønne områder, og der er mange byrum, hvor man med fordel kunne styrke oplevelsen af det grønne og det blå.

Behov for mere grønt

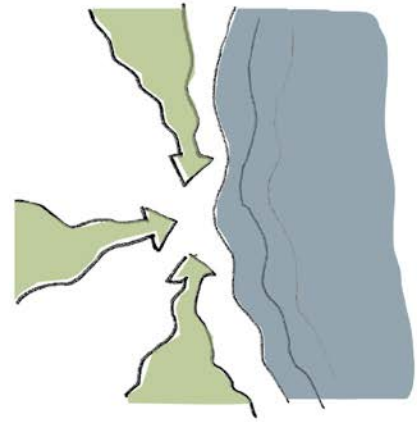
Det grønne i byen bidrager til midtbyens udtryk, gør byen mere indbydende og bidrager til den overordnede bykvalitet. Undersøgelser viser, at adgang til grønt er afgørende for vores mentale og fysiske velbefindende, og samtidig bidrager grønt i byen til et blidere mikroklima, der tager toppen af sommervarmen og vinterkulden, giver blødere akustik og mildner oplevelsen af trafikstøj. Disse faktorer gør i sig selv, at det er værd at satse på mere grønt, men samtidig betyder udviklingen med flere beboere, flere ansatte og flere besøgende i midtbyen, at de eksisterende grønne områder og byrum sættes under pres. Der er derfor behov for at give mere plads til det grønne i takt med, at midtbyen udvikler sig.

Gaderum på Frederiksbjerg, hvor et "hundeøreprojekt" har medvirket til at skabe et bedre byrum med blandt andet nyplantede bytræer i det eksisterende gaderum.

Aarhus' store landskabstræk styrkes

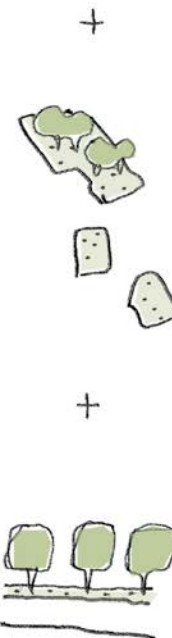
Det gør vi ved at give skovene og ådalene plads og ved at udvikle gode forbindelser og rekreative oplevelser. De grønne sammenhænge i midtbyen er meget vigtige. Aarhus Å er et af de markante landskabstræk, som bør styrkes i midtbyen, ligesom skovene nord og syd for byen er det. Landskabstrækkene sikrer sammenhængen og virker i øvrigt som ledelinje for både dyr og planters naturlige spredning og menneskers bevægelse ind og ud af byen.

Særligt fokus på byparker og grønne byrum

Det gør vi ved at udpege nye parker og byrum og videreudvikle eksisterende.

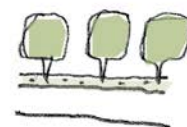
Der skal være plads til både den formelle og den uformelle brug af byrummene – al plads skal ikke bruges til events og faste installationer, der skal også være plads til ophold og rekreation. Natur og biodiversitet får større og større betydning i byen, både når vi udvikler nyt og arbejder med eksisterende byrum.

Gadens rum begrønnes

Det gør vi ved at udpege fremtidige grønne gaderum og proces for omdannelsen.

Der skal skabes plads til vandet og det grønne, når vi udvikler byen - det er helt afgørende vigtigt på vejen mod en grønnere bymidte

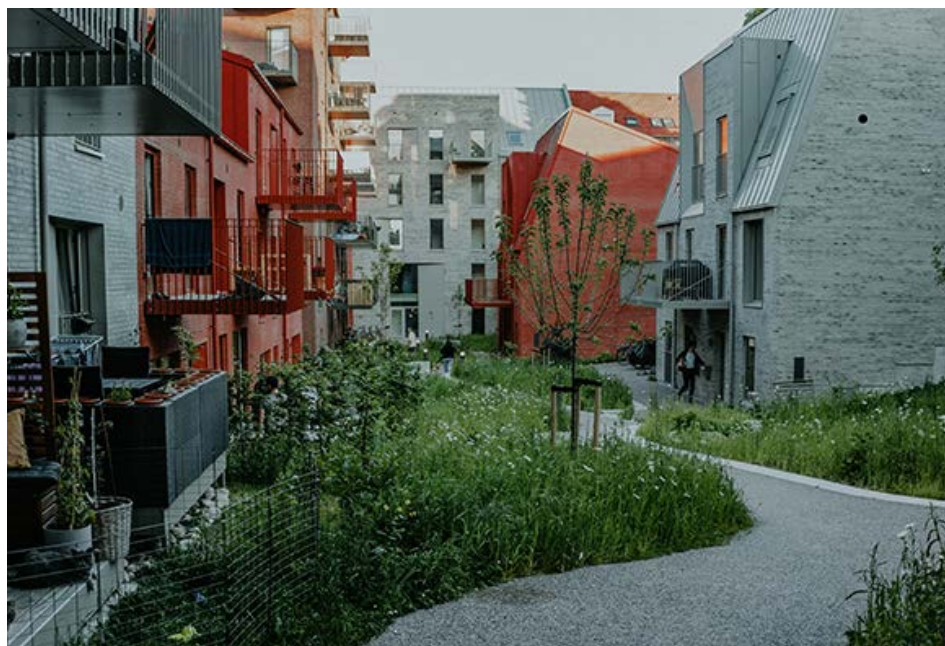

Nye projekter og blå-grøn dagsorden

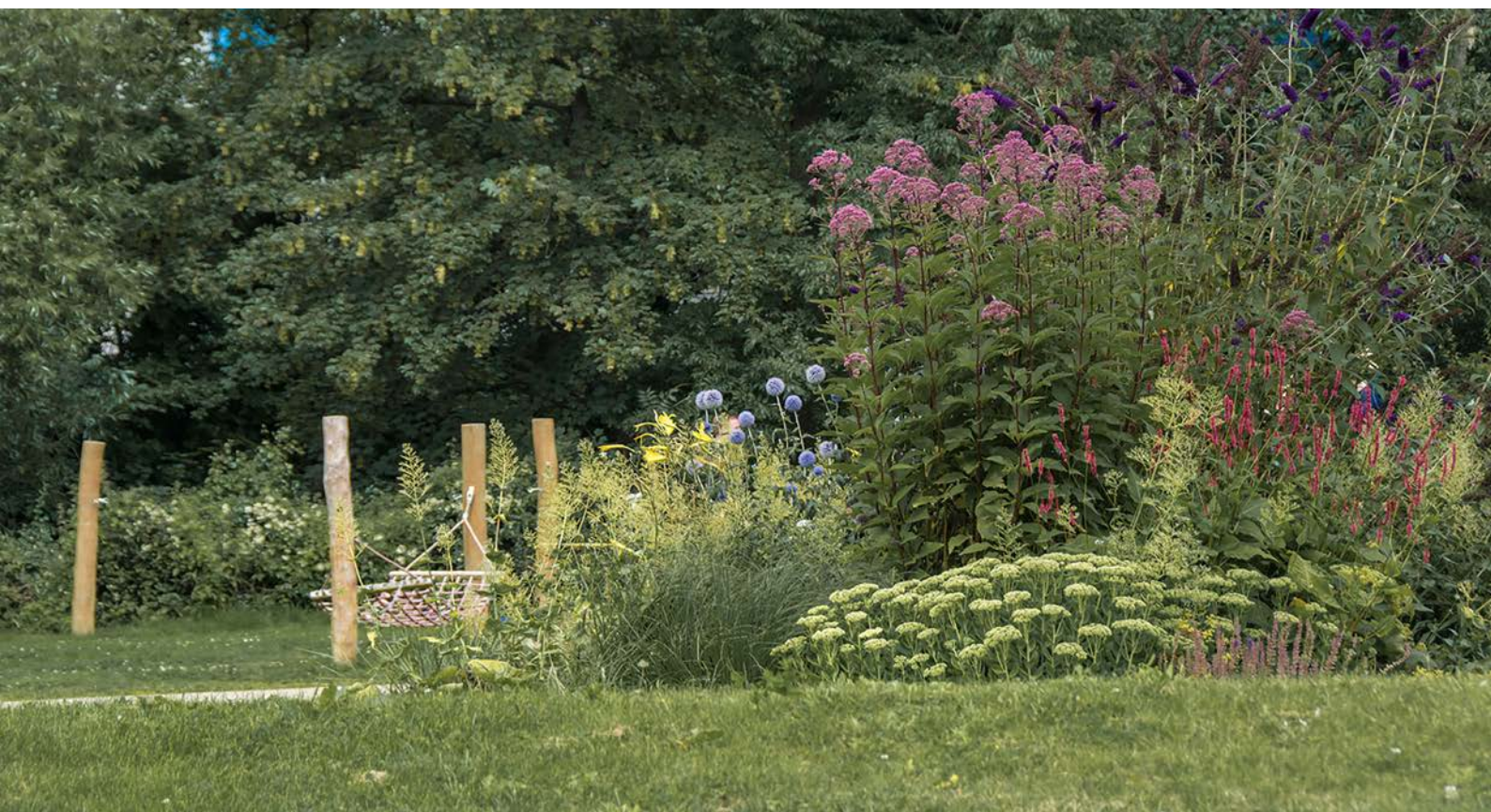
Når der byudvikles i midtbyen, skal nye projekter være med til at løfte den blå og grønne dagsorden, så vi får flere gode og velindrettede grønne og blå opholdsområder. Vi skal også se på vores eksisterende byrum og overveje, om ikke vi kan gøre dem mere interessante og attraktive ved at tilføje elementer af natur eller vand. Natur og biodiversitet får større og større betydning i byen, både når vi udvikler nyt og arbejder med eksisterende byrum.

Vi skal fortsat skabe plads til flere bytræer, der bidrager til atmosfære, og skaber forbedrede vilkår for dyr og planter. Endelig skal vi i højere grad have fokus på at styrke forbindelserne mellem de eksisterende grønne og blå elementer. Bedre forbindelser skaber nye sammenhænge og dermed flere oplevelsesmuligheder. Bedre forbindelser gør det lettere og mere attraktivt at bevæge sig til fods eller på cykel.

I den fremtidige udvikling af midtbyen ønsker vi, at der er endnu bedre mulighed for leg og bevægelse. Der skal være gode tilbud til børn, så man som børnefamilie også har lyst til at besøge midtbyen. Tilsvarende skal der være opholdsmuligheder og indretning, der gør at også seniorer føler sig velkomne.

Æbeløgade er et af de nyere eksempler på, hvordan det grønne og blå er integreret i byrummet, og der er skabt et spændende grønt og blåt opholdsområde for beboerne. Området kan også bruges af aarhusianerne som gennemgangsområde til Botanisk Have.

MANGFOLDIGE HANDELSGADER

Shopping er ikke, hvad det har været. Langt mere handel foregår i dag på nettet, og det skal vi indrette byens hande­lsgader efter i fremtiden. Ikke at vi skal lukke butikkerne på strøget, men vi skal kombinere butikslivet med andre tilbud, så kunderne får både indkøbsposer og gode oplevelser med hjem efter en shoppetur i Aarhus.

Midtbyens hande­lsgader er i dag ramme for en stor del af Aarhus' detailhandel med plads til både små og store aktører samt ramme for et aktivt og levende hverdagsliv, kulturliv og erhvervs­liv. Historisk har den oprindelige midtby været knudepunkt for oplandets handel, købmandskab, service og kulturliv. Lukning for biler i Søndergade og senere Ryesgade etablerede en 'strøgkultur', der sammen med Latinerkvarteret iscenesatte detailhandlen.

I løbet af de sidste årtier fylder restauranter og cafeer mere og mere i byens rum, særligt omkring åen, på byens centrale torve og i Vestergade, Frederiksgade, Jægergårdsgade, Tordenskjoldsgade og Graven.

Kulturelle begivenheder, kunst, koncerter og byløb er også blevet en del af byens byliv, og der ses en øget brug af midtbyen til rekreative aktiviteter, særligt i byparkerne, byskovene og byrummene på havnen. Byens byliv har godt fat i byen, men hvad er fremtiden for byens hande­lsgader?

Vision

Aarhus er som handelsby en attraktion for mange i hele Danmark. Vi ønsker hande­lsgader med et mangfoldigt og rigt handelsliv, der er destination for besøgende og for aarhusianere.

Hande­lsgadernes kulturarv, identitet og skala lægger op til mange små handelsdrivende. Vi ønsker, at handlen i fremtiden er en naturlig del af det levede hverdagsliv og næres ved at være kombineret med kultur, nye typer arbejdspladser, start-ups, mødesteder, udstillinger og mikroproduktioner i hande­lsgaden. Vi ønsker også, at give plads til flere butikker og funktioner samlet i én butik. I hande­lsgaderne ønsker vi åbne og publikumsrettede stueetager og gaderummene indrettet som

byrum.

Nye funktioner i handelsgaderne

En varieret og interessant detailhandel er en forudsætning for byens attraktivitet. Detailhandlen i Aarhus er ligesom i andre byer udfordret af markant stigende nethandel. Der er øget fokus på koblingen til kulturelle begivenheder og events for at skabe en særlig oplevelse, som kan konkurrere med nethandlen. Samtidig flytter helt nye aktiviteter ind i butiksløkalerne i handelsgaderne: Et virtual reality center, en co-working cafe, en pop up butik og forskellige udstillinger. I udlandet ses desuden butikker, der har deres produktion på stedet. Det vidner om, at der, ud over cafeer og restauranter, også er nye typer virksomheder og butikker på vej ind i handelsgaderne.

VELKOMMEN TIL MIDTBYEN

Midtbyen er mange aarhusianeres hjem og hele Aarhus' samlingssted. Internationale rejseguides anbefaler besøg i Aarhus, og turister fra hele Danmark kommer for en kulturel oplevelse og en øl i solen. Flere steder i midtbyen har udviklingspotentiale, så de i fremtiden i endnu højere grad kan favne byens mange forskellige aktiviteter.

Midtbyens attraktivitet som destination skyldes en kombination af en attraktiv placering nær skov og vand, de særlige bymiljøer, byens parker og pladser samt den betydelige udvikling, der løbende sker i byen. Men det attraktive er i høj grad også bundet op på de mange tilbud og oplevelser, der findes i byen.

De mange oplevelsesmuligheder omfatter et stort udbud af cafeer og restauranter, shopping, et fantastisk udbud af kunst og kulturelle tilbud samt en bred vifte af små og store events, der gennem hele året samler aarhusianere og besøgende til alt fra koncerter og gadefester til markeder og motionsløb. Nogle oplevelser har lokalt sigte, mens andre har international karakter.

Hver især bidrager de til byens puls og i sammenhæng skaber de en midtby, der tilbyder rigtigt meget, uanset om man besøger midtbyen en formiddag i december eller på en miniferie i august.

Balancere events og hverdagsliv

De mange oplevelsestilbud bidrager væsentligt til midtbyens attraktivitet og trækker i sig selv mange mennesker til. Vi skal derfor sikre, at vi også fremadrettet har nogle rammer, der understøtter dette. Men det er afgørende, at events og arrangementer ikke sker på bekost-

ning af midtbyens evne til at fungere og hænge sammen for dem, der bor og arbejder i midtbyen. Kombinationen af oplevelser og hverdagsliv er således noget af det, der giver den særlige stemning. Og det er også muligheden for fest og farver - sammen med muligheden for rekreative og mere afslappende tilbud - der gør midtbyen attraktiv for de mange. Balancen mellem events og hverdagslivet kan blive udfordret og kan også blive rykket, og i det tilfælde vil vi i fællesskab finde gode løsninger.

Midtbyen rummer flere markante fremtidige omdannelsesområder, der kan tilføje midtbyen nogle nye kvaliteter og styrke midtbyens rolle som destination. De nye områder kan samtidig også bidrage til at aflaste andre områder i midtbyen, så der netop opnås en balance mellem fest, events og hverdagsliv.

Med Havnepladsen samt Eskelunden og Kongelunden på kanten af midtbyen skabes rammerne for events, sports- og kulturarrangementer med rigtig mange mennesker. Noget af det, der gør Aarhus til en attraktiv event-by er, at vi kan sprede events, og ikke kun have events på enkelte, faste lokationer. Samtidig er det af stor betydning, at vi nogle gange kan vælge en "skæv" lokation, som egner sig til et konkret event, eksempelvis

Vision

Aarhus Midtby er et samlingspunkt for mange og meget. Midtbyen er hele Aarhus' samlingssted, men midtbyen er også Vestdanmarks hovedby og fungerer som destination for et stort antal besøgende fra ind- og udland.

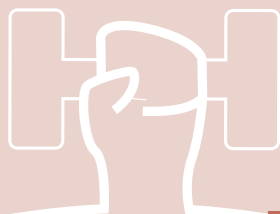
Midtbyen skal også fremover rumme institutioner og arrangementer i international klasse, der kan fastholde og udvikle Aarhus' rolle som destination og medvirke til at profilere byen. Vi vil derfor sikre rammerne for, at de mange kulturtilbud og institutioner kan udvikle sig, og vi vil fortsat skabe gode vilkår for, at midlertidige events og arrangementer kan bidrage til byens puls og skabe fællesskab og oplevelser for mange.

når Skanseparken danner ramme for en koncert med Aarhus Symfoniorkester. Samtidig skal det fortsat prioriteres højt, at der er gode muligheder for at lave events og arrangementer i midtbyens rum, hvor stemningen mellem husene bidrager med en særlig atmosfære. Vi vil her prioritere den lokale forankring, så events afspejler - og giver noget tilbage til - de enkelte kvarterer, og de, der bor der. Midtbyen er et område med stor tilflytning. Vi vil være opmærksomme på at skabe gode rammer for gode fællesskaber, så nye beboere kan føle sig velkomne. Vi vil sikre en balance, så der også er områder og steder med mulighed for ro og afslapning. For det er de forskelligartede muligheder og indtryk, der gør midtbyen attraktiv.

Midtbyens attraktivitet kommer også af synergier med omverdenen, så der skabes en kritisk masse af oplevelser, der tiltrækker endnu flere. Det gælder særligt i forhold til turismeområdet, hvor tilbud i og uden for kommunen bidrager til at gøre Aarhus Midtby til en attraktiv destination. Derfor skal vi også fortsat udnytte disse muligheder.

Havnpladsen emmer af liv både om dagen og i aften timerne: Børn leger med vand, unge spiller bold og hænger ud, og promenaden bruges til en slentre tur langs vandet. Alle kan være med og opleve livet og stemningen i det nye byrum tæt ved vandet.

LØFT SAMMEN

I de kommende år vil vi gå i dialog med aarhusianerne og samarbejde med dem, fællesrådene og midtbyens mange aktører, så vi sammen kan sikre, at de fremtidsbilleder, vi har skitseret i Midtbyvisionen, bliver en realitet, og Aarhus Midtby fortsat vil være attraktiv at bo og arbejde i, samt besøge.

Vision

Vi vil lykkes i samarbejde og i partnerskaber. Samarbejdsrelationerne kan have vidt forskellig karakter og rumme både engagerede, private aarhusianere, fællesråd, foreninger, organisationer, de handlende, erhvervslivet, fonde og mange flere. Vi vil løfte, sammen. Og vi vil skabe stærke partnerskaber på tværs. Vi vil prøve nye samarbejder og nye konstellationer, og vi vil undersøge, hvad vi kan sammen.

Som kommune kan vi ikke realisere Midtbyvisionen alene. De bedste løsninger skaber vi, når vi samarbejder bredt. Vi vil i de kommende år udvide vores perspektiv på samskabelse, og vi vil sammen undersøge, hvordan vi kan udvikle vores perspektiv på samskabelse og partnerskaber. Vi vil gå nye veje, og vi vil navigere med afsæt i Aarhuskompasset. Vi vil give plads til forskellige kompetencer, perspektiver og ressourcer. Vi vil tage fælles ansvar. Vi vil invitere ind til et mere ligeværdigt samarbejde, hvor det ikke altid er kommunen, der sidder for bordenden. Fremtiden er dialogbaseret.

Midtbyen er ikke vores hver især, men noget vi deler. Vi har et fælles ansvar for at lykkes med at gøre Aarhus Midtby endnu mere attraktiv. Aarhus er kendt for stærke samarbejder på tværs af forskellige aktører. Disse samarbejdsrelationer løfter byen gennem utallige indsatser og arrangementer. Det skaber en særlig bykultur. Et af de seneste store eksempler er Kulturhovedstad 2017, men også strukturelle omdannelser som eksempelvis åbningen af åen og i sin tid etableringen af Aarhus Universitet.

Særligt de seneste år er der flere og flere civile grupper og foreninger, der aktivt deltager i byens omdannelse gennem debatter, arrangementer, indsatser og fysiske installationer. Det er et stærkt engagement, der spænder bredt fra natur, kultur, bæredygtighed, socialt udsatte og demokrati.

Aarhuskompasset i aktion i midtbyen

Vores midtby er fælles, og derfor er det vores ambition, som kommune og byråd at skabe fremtidens midtby sammen med byens borgere og virksomheder. Vi vil ikke skelne skarpt mellem erhverv, kultur og frie aktører. Alle er anerkendte og en prioriteret del af byens liv og profil. Ansvar for midtbyen skal derfor ikke kun gælde aarhusianerne, men ansvaret skal udbredes, og vi vil lade byen mødes og gå i dialog.

Når Midtbyvisionen skal realiseres og blive til virkelighed, er vi dybt afhængige af viljen, lysten og modet til at skabe det liv i vores by, som vi alle sammen nyder godt af. Midtbyen er mere end aarhusianerne. Midtbyen er også institutioner, foreninger, organisationer og virksomheder.

Vi vil skabe løsninger i fællesskab

Realiseringen af Midtbyvisionen kalder på en rigere og mere fælles forståelse af samskabelse og partnerskaber. Målet er at skabe lyst til og blik for de muligheder, hvor der kan skrues op for samskabelse og partnerskaber.

Vi har brug for et styrket samarbejde mellem alle byens mange aktører. I samarbejdet vil vi turde at give slip og lade os inddrage i hinandens dagsordener og engagement. Vi vil bruge hinanden til at udvikle nye koncepter for forretninger, erhverv, kultur og bevægelse. Vi vil være modige. Efterfølgende vil vi evaluere og lære af de erfaringer, vi får sammen. Disse erfaringer kan vi blandt andet bruge i byplanlægningen.

Kommunale politikker, strategier og planer

En række kommunale politikker og strategier har betydning for den fremtidige udvikling i midtbyen. Blandt disse kan nævnes: Medborgerskabspolitikken, Klimastrategien, Kulturpolitikken og Sport- og Fritidspolitikken, Eventstrategien, Outdoorstrategien, Børne- og Ungepolitikken, Sundhedspolitikken, Et grønnere Aarhus, Aarhus med mere blåt, Den blå-grønne temaplan (kommuneplantillæg), Fodgængerstrategien samt Mobilitetsplan Aarhus Midtby, Parkeeringspolitikken, Tilgængelighedspolitikken og Cykelhandlingsplanen.

EKSEMPLER HVOR VI ER LYKKEDES SAMMEN

Aarhus Festuge

Aarhus Festuge er en kulturfestival, der udvikler os som mennesker og by. Festugesekretariatet står for cirka 1/3 af arrangementerne. De sidste 2/3 står andre aktører i byen for. Dermed skaber Aarhus Festuge en platform for kreativitet, udvikling og samarbejde for byens kultur-, erhvervs-, handels-, restaurations- og foreningsliv.

Nordens Reneste By

Udfordringer løses bedst i fællesskab, og Aarhus vil være nordens reneste by. I Alliancen for Nordens Reneste By bidrager mere end 40 lokale ildsjæle, kommunale institutioner, virksomheder, foreninger, socialøkonomiske virksomheder og privatpersoner. Målet er at udvikle innovative indsatser, der skal skabe adfærds- og holdningsændringer omkring affald i byen. Vi gør derfor også op med den klassiske rollefordeling og sætter nye standarder for samarbejdet mellem kommune, erhvervsliv og byens borgere.

Samarbejde om teknologi

I samarbejde med blandt andet Aarhus Universitet søger vi nye løsninger på byens udfordringer. Vi udvikler og tester forskellige teknologiske løsninger, som eksempelvis hjælper med at holde byen ren for cigaretskod og skræmmer måger væk fra cafegæsterne ved åen. Noget lykkes vi med, andet fejler: Det tør vi godt – og vi gør det sammen.

Lys På Aarhus

Vi bruger aktiv inddragelse, når vi skaber lysoplevelser i midtbyens rum. Lys På Aarhus gennemføres i samskabelse med erhvervsliv, institutioner og borgere. Lys På Aarhus skaber attraktive og trygge byrum, gader og pladser, der kan forme og understøtte byens liv. Salling Fondene har støttet med cirka 4 mio. kr. til syv lysprojekter i midtbyen.

HANDLINGER I MIDTBYEN

Realisering af Midtbyvisionen vil kunne ske gennem forskelligartede handlinger hen over de næste mange år. I arbejdet med Midtbyvisionen er der identificeret en række mulige handlinger, og et udpluk af disse er listet nedenfor.

Fokus på de iboende kvaliteter

Vi kan arbejde videre med handlinger på bykvarterniveau – i tæt samarbejde med borgerne. Derigennem kan vi sammen identificere og beskrive de iboende kvaliteter i midtbyens bykvarterer og skabe de rigtige balancer for borgerne og bylivet i midtbyen lokalt og i de enkelte bykvarterer.

Større rummelighed og social balance

Vi kan prioritere, at midtbyen får en endnu større rummelighed og social balance, der giver plads til den mangfoldighed af børn, socialt udsatte, handicappede, ældre, teenagere, studerende, familier, arbejdende, besøgende, turister, singler, par, der bruger byen. Vi skal i den sammenhæng være særligt opmærksomme på fortsat at skabe plads til de socialt udsatte samtidigt med at midtbyen udvikles.

Byrum og parker med plads til byliv

I den fremtidige udvikling af midtbyen kan vi være opmærksomme på muligheden for at udpege konkrete byrum, pladser og parker, hvor bylivet kan få ekstra plads og fungere som Aarhus' vigtige mødesteder. Byrum og parker i bykvartererne vil kunne blive udpeget i dialog med lokale aktører, eksempelvis foreningerne og de selvorganiserede idræts- og bevægelsesformer, som yoga og naturtræning.

Aarhus Å som tydelig hovedåre

Aarhus Å er allerede i dag en tydelig blå-grøn hovedåre gennem midtbyen. Fremadrettet kan vi arbejde med, om Aarhus Å kan have yderligere potentiale i forhold til rekreation omkring åen samtidig med, at åen har sit naturlige præg. De urbane, grønne og blå uderum

skaber forskellige muligheder for leg og bevægelse henvendt til flere aldersgrupper. Vi kan øge fokus på, hvordan disse uderum kan bruges til bevægelse og selvorganiseret idræt.

Den grønne og blå midtby

I den fremtidige udvikling af midtbyen kan det grønne og det blå stå endnu stærkere. Det grønne og blå potentiale kan vi realisere ad flere veje, blandt andet ved at øge fokus på omfanget og kvaliteten af det grønne i forbindelse med planlægning af ny byudvikling, ligesom investeringer i klimatilpasning kan gøres i størst mulig synergi med byrumsomdannelse.

Det er ok med ro på

Vi siger 'det er ok med ro på'. Det er fantastisk, når byen bobler og syder, men byens rum skal samtidigt give mulighed for ro og for at opholde sig i længere tid. Vi kan arbejde med at fastholde variationen i brugen af byens rum.

Adgang til byens offentlige rum

Byens offentlige rum er offentlige. Det betyder, at de ikke må lukkes af for offentligheden med længerevarende arrangementer eller opstilling af møbler, der blokerer for adgang. Vi kan arbejde med at fastholde de offentlige rum, også når de er i brug af andre.

Midtbyens kollektive bygninger

Vi kan fortsat udvikle midtbyens kollektive bygninger, herunder udbygning af idrætsfaciliteter, kulturtilbud og daginstitutioner, fordi det er vigtigt, at faciliteterne til sådanne aktiviteter er gode og relevante.

Code forbindelser for gående og cyklende og god adgang til kollektiv trafik

Vi kan prioritere, at Aarhus Midtby opleves som en midtby, der er særligt godt forbundet for fodgængere, cyklister og med god adgang til kollektiv trafik. Det kan vi gøre ved at tænke børn, ældre og handicappede ind i gadens rum, ved at etablere god plads på fortove, grønne rum, nye smøger og forbindelser, der kan fungere som smutveje. Pladsen til disse nye funktioner kan vi skabe dels ved at gentænke trafikstrukturen i Aarhus Midtby og dels ved at nedlægge gadeparkering på udvalgte lokaliteter til fordel for parkering i større anlæg.

Kunst og formidling integreres

Vi kan integrere kunst og formidling som en væsentlig del af byens rum til læring, inspiration, tænkepauser og forankring.

Dobbeltbrug af rum

Vi kan opfordre virksomheder og offentlige institutioner til at tænke i dobbeltbrug af bygninger på forskellige tidspunkter af døgnet eller ugen. Det kan vi eksempelvis gøre ved at sætte midtbyens børneinstitutioner, skoler, lokalcentre og plejehjem i spil i eftermiddags- og aften timerne og supplere med brug af parker og grønne områder.

Inviterende og imødekommende offentlige byrum

Vi kan fortsat investere i inviterende og imødekommende, offentlige byrum ved at etablere steder for leg og bevægelse, vandposter, toiletter, bænke med ryglæn og ved at etablere læ, lys og fx ”regnvejrsum”. Vi kan indtænke aktiviteter, der ikke kræver betaling eller køb af eksempelvis mad og drikkevarer. Byrumsinventar i Aarhus skal gennem sit design være inviterende og ikke afvisende.

Brugerne som medskabere

Vi kan pege på etablering af mødesteder, hvor byens brugere er medskabere til etablering af steder, hvor de kan samles på tværs af lokalområder og skabe nye sociale fællesskaber.

Posthussmøgen er en af de gode smutveje i midtbyen, som har fået et nyt kunstnerisk udtryk.

De urbane uderum på bl.a. Læssøegades Skole er blevet et attraktivt mødested for de unge skatere.

Åbenhed for lokale initiativer

Vi kan give plads til det skæve, og det, vi ikke helt ved, hvad kan blive til. Gennem etablering af lokale scener og pladser kan vi åbne for lokale initiativer, hvor det er muligt, og hvor der er initiativ.

Nye destinationer og flere tilbud til børnefamilier

Vi kan fortsætte med at udvikle Aarhus Ø og Sydhavnen som nye destinationer, der supplerer eksisterende områder i midtbyen, blandt andet med flere tilbud til børnefamilier.

Lokalt forankrede grupper og foreninger

Vi kan øge samarbejdet med lokalt forankrede grupper og foreninger om byaktiviteter, kollektive bygninger og byrum, forbindelser, byens rum og grønne områder.

Partnerskab med ejerne af centralt placerede bygninger

Vi kan etablere stærke partnerskaber med bygningsejere i midtbyen med henblik på dialog og koordinering mellem kommunens indsatser og planer samt bygningsejernes og erhvervets udvikling af centralt placerede bygninger.

Partnerskab om strategisk udvikling af hande!sgaderne

Vi kan etablere et stærkt partnerskab mellem Aarhus Kommune, Cityforeningen, Strøgforeningen og bygningsejere som en strategisk udvikling af midtbyens hande!sgader. Eksempelvis som et samarbejde om at åbne stueetagen i hande!sgaderne og gøre dem publikumsrettede.

Offentlige, kunstneriske eller kulturelle funktioner i hande!sgaderne

Vi kan undersøge muligheder for placering af offentlige, kunstneriske eller kulturelle funktioner i hande!sgaderne.

Tagflader og kælderbutikker

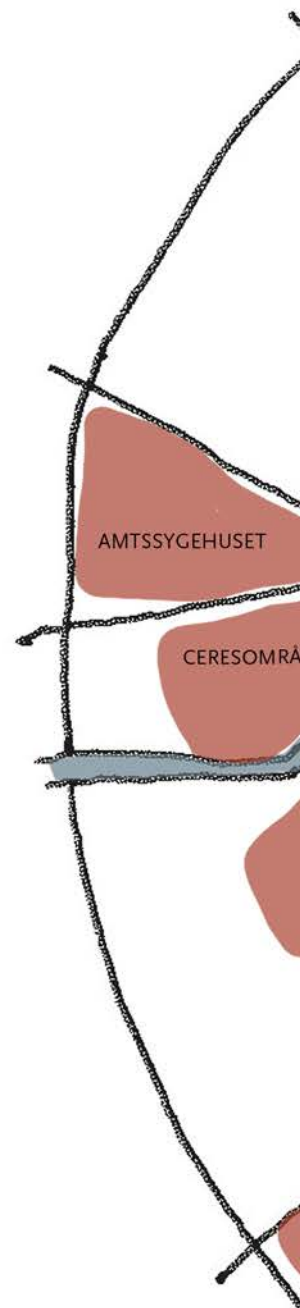
Vi kan sætte fokus på hande!sgadernes uudnyttede rumlige potentialer, herunder brug af tagflader og kælderbutikker.

Etablering af byhaver

Byhaver kan bidrage til mere natur i byen, større biodiversitet og samtidig styrke lokale fællesskaber og sundhed. Byhaver vil eksempelvis kunne etableres midlertidigt, når der er arealer til rådighed.

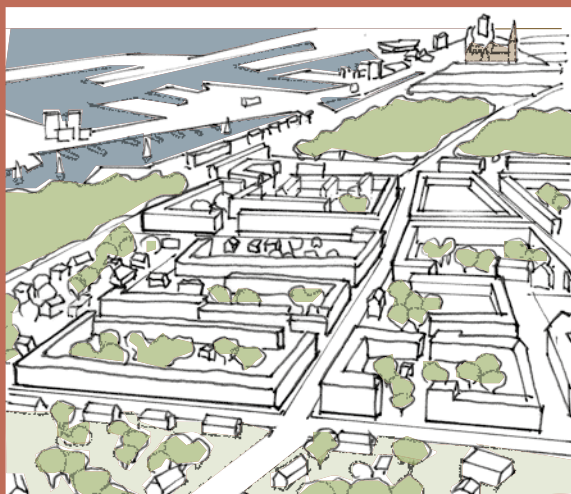
BESKRIVELSE AF DE ENKELTE BYKVARTERER

I det følgende beskrives midtbyens forskellige bykvarterer. Vi tager udgangspunkt i forskellige karakteristiske kvarterer i Aarhus Midtby. De enkelte kvarterer er udpeget ud fra oplevelsen af en fælles identitet, eksempelvis bebyggelsesstruktur, historie og lokalsamfund. Kortet kunne have vist yderligere opdelinger eller have slået nogle kvarterer sammen.

TRØJBORG

- Trøjborg udviklede sig fra begyndelsen af 1900-tallet som et udpræget arbejderkvarter med karreer og baggårde. Samtidig opstod i den vestlige og østlige del to mere eller mindre sammenhængende villakvarterer. Trøjborg er i dag præget af unge mennesker på grund af nærheden til uddannelsesinstitutioner.
- Trøjborg fremstår som en landsby i byen med livet i og omkring Tordenskjoldsgade som et bærende element. De grønne områder udgøres primært af villahaver og grønne områder inde i karreerne efter gårdrydninger i 1970'erne og 1980'erne. Steen Billes Torv blander grønt med udfoldelsesmuligheder for børn og unge. Risskov og Nordre Kirkegård – ligger i udkanten af bydelen.
- Trøjborg Beboerhus, Huset Trøjborg og Skt. Johannes Kirke udgør rammen om mange forenings- og kulturaktiviteter. De tre steder er omdrejningspunkter for lokale fællesskaber og tiltrækker samtidig deltagere uden for bydelen.

UNIVERSITETSOMRÅDET

- Aarhus Universitetscampus er et af Danmarks fineste eksempler på parkbebyggelse med sammenspil mellem bygninger og åbne haveanlæg, slyngede vejforløb, kuperet terræn og det samlende store parkanlæg. Kvarteret er præget af Aarhus Universitet med signaler om funktionalitet, effektivitet og orden – men der er også god plads til forsamlingssteder. Langelandsgade Kaserne og Aarhus Kommunehospital er også bevaringsværdige kulturmiljøer.
- Vennelystparken og Universitetsparken er grønne oaser som danner bindeled fra Brendstrupkilen og Vestereng ned til Aarhus Bugt – en grøn forbindelse, som kan styrkes.
- Den fysiske og visuelle sammenhæng mellem studiemiljøerne på tværs af Nørrebrogade kan tydeliggøres.

AARHUS Ø

- Ung, maritim bydel med moderne byggeri i stor skala. Primært boligområde, hvor vandet spiller en stor rolle som rum mellem bygningerne. Adgangen til vandet giver afsæt for fællesaktiviteter for hele Aarhus: Havnebad og vandsport samt fiskeri-, træskibs- og lystbådehavn, sejlsport og lystfiskeri.
- En bydel med blandet beboer- og boligsammensætning. Medborgerskab og sammenhængskraft er startet op fra bunden. Vægt på borgerinddragende aktiviteter og adgang til grønne områder.
- Bydelen er et udflugtsmål, både lokalt og internationalt. Alene til Sailing World championship i 2018 var der 400.000 gæster. På Pier 2 etableres en ny midlertidig bypark. Yderst på Pieren ligger Domen, som er Aarhus vartegn for bæredygtighed og medborgerskab.
- Aarhusbugten er helt unik for byen og giver mulighed for aktiviteter på og ved vandet, eksempelvis kajak, stand up padle og wakeboard.

NR. STENBRO

- Centralt beliggende boligområde, afgrænset af Kystvejen og Nørreport.
- Bygningsforløbet langs Kystvejen og Skovvejen har været facaden mod Aarhus Bugt.
- Nørrestenbrokvarteret består af karrébebyggelser med god variation i bygestil, åbne, grønne baggårde med passage igennem. Skovvejen er en befærdet indfaldsvej, som med fordel kan begrønnes og få bedre krydsningsmuligheder, så bydelen, Aarhus Ø og havnen kan forbindes bedre end i dag.
- Østbanetorvet har potentiale til at blive et grønt, fredeligt byrum med forbindelse til Nordre Kirkegård samt mod Aarhus Ø.
- Knudrisgade skaber en barriereeffekt i bydelen med en høj trafikmængde og kunne med fordel fredeliggøres for gennemkørende biltrafik.

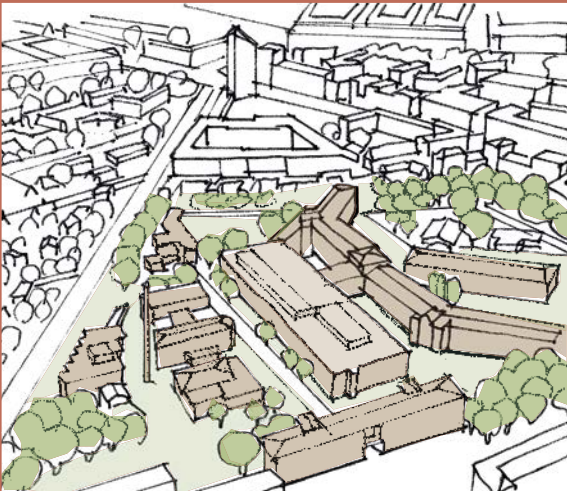

ØGADEKVARTERET

- Øgaderne er et af Aarhus' centrale, attraktive boligområder med vægt på beboerfællesskab og -aktiviteter samt et attraktivt børnemiljø med skoler, Børnenes og Beboernes Jord og daginstitutioner. Midt i kvarteret ligger også det lokale beboerhus, centrum for mange fællesskaber.
- Området indeholder ældre villa- og egentlige karrébebyggelser men rummer især variationer af karrestrukturer med små, aflange matrikler med byhuse, huller i facadelinjen, varierende bygningshøjder og -bredder samt gårdrum, haver, rester af ældre erhvervsbygninger mv.
- Gaderne er generelt ikke grønne. Kvarteret afgrænses af Universitetsparken, Vennelystparken og Botanisk Have. Der kunne skabes forbindelser og gadefællesskab/aktivitet ved gadebeplantning og mindre lommeparker mellem Vennelyst og Botanisk Have, samt ned til det nye Vesterbro Torv og mod Latinerkvarteret.

AMTSSYGEHUSET

- Boligområde bestående af flere mindre, veldefinerede enklaver af bebyggelser, som spænder fra havebyen med alléer til de meget symmetrisk opbyggede bebyggelsesstrukturer langs de store veje. Amtssygehusets karakteristiske bygninger er et flot udgangspunkt at bygge videre på, når der skal udvikles et boligområde med sin egen karakter. Udviklingen af Amtssygehuset kan blive både et forbindelsesled og samlende brik for de omkringliggende boligenklaver i området, når området inviterer indenfor med Ungdomskulturhus, bydelspark og butikker.
- Vestre Kirkegård og Botanisk Have er nærtliggende grønne områder, og der er også en tæt forbindelse til hele den grønne kile langs Aarhus Å.

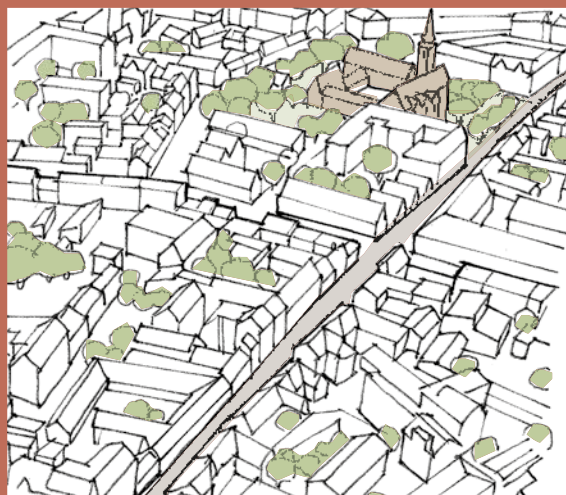
LATINERKVARTERET

- Kvarteret er den ældste del af Aarhus' cityområde med caféer, restauranter, barer og små, fiffige butikker og stadig et levende boligområde. Mejlgade er et kreativt miljø med kultur og iværksætterier og fællesskaber. Det er Aarhus' middelalderby med en menneskelig skala og mennesketempo: Smalle, let krogede gader med lav, tæt bebyggelse og intime rum.
- Kvarteret rummer bindingsværkbygninger og købmandsgårde og sætter med de brostensbelagte gader et af de ældste spor i byen. I karreerne ses levn fra de gamle håndværksindustrier, bl.a. Chokoladefabrikken Elvirasminde.
- At bydelen rummer boliger er også fremadrettet afgørende for livet i byen, og kan understøttes med begrønning i gader og på bl.a. Pustervig med plads til ro. Bedre prioritering af fodgængere på tværs af Kystvejen og udbygning af lommeparker kan styrke forbindelsen mellem Skt. Olufs Gade og Havnefronten.

VESTERGADEKVARTERET

- Vestergade er udgangspunkt for et af Aarhus' ældste bykvarterer. Byrummet ved Åen viser slutning af 1800 tallets fremgangstid. Købmandsgårde med pigstensbelagte gårdrum, ældre beboelsejendomme og industribygninger samt moderne byggeri kendetegner kvarteret med en tydelig fortælling om handelsliv og foretagsomhed. Mange mindre forretninger, caféer, restauranter og gallerier danner sammen med flere virksomheder ramme om et levende gadeliv – en funky, innovativ gade i gamle rammer.
- Møllestien er en lille brostensbelagt gade med små, kulørte byhuse, der fører direkte op til Mølleparken, og skaber en tidslomme til glæde for både lokale og besøgende.
- Et velbesøgt knudepunkt er Vesterbro Torv, der i fremtiden vil få karakter af en grøn plads med opholdsmuligheder, der let vil kunne være forbindelsesled mellem Botanisk Have og Aarhus Å.

CERES-OMRÅDET

- Et nyt byområde med en fin blanding af boliger, erhverv, butikker, uddannelsesinstitutioner og kultur. Det tætte mix af funktioner kan være afsæt for, at nye synergier og samarbejder opstår. Når man træder ind i kvarteret, så forsvinder omverdenen. Kvarteret er omringet af facaden fra det gamle Ceres bryggeri og udgør sit eget lille minisamfund.
- Identiteten i det nye byområde er under opbygning; stemningen er frisk og åben over for at komme hinanden ved i de tætte gaderum og i Cereshaven. Der er mange engagerede ildsjæle som udbyder mange aktiviteter, hvilket er med til at binde én tættere på stedet udover de etablerede uddannelser.
- Bydelen orienterer sig fra nordsiden ned mod Aarhus Å, hvor Cereshaven og de øvrige grønne områder er placeret.
- Åen er et rekreativt hovedstrøg, som byen orienterer sig mod, og den kan med fordel prioriteres højere, også i områderne umiddelbart syd for åen.

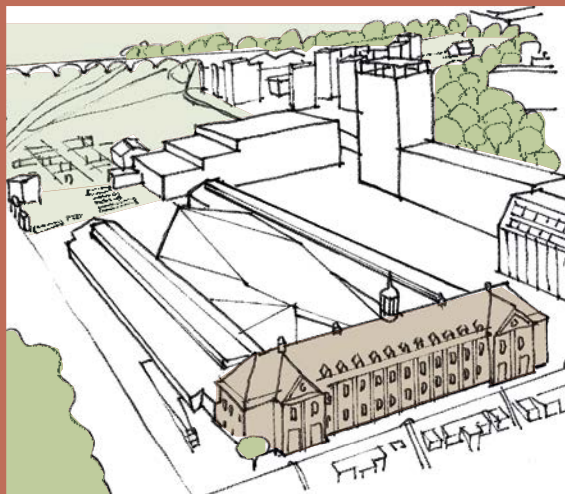
DEN INDRE BY

- Aktivt og oplevelsesrigt handelsmiljø med strøggader samt større butikker og kontorer. Hovedstrøget (Søndergade) og Ryesgade er domineret af kædebutikker. Klosteretorvet, Aarhus Å og Frederiksgade er omdrejningspunkter for liv og glade dage.
- Store kulturelle institutioner som Aros, Musikhuset, Aarhus Teater, Domkirken og Dokk1 trækker folk til fra hele regionen. Bispetorvet foran teateret har masser af potentiale. Indretningen med træer har gjort en positiv forskel for pladsen.
- Langs med bassinkanterne ved Pier 2 og havnepladsen samles mange mennesker på de lune aftener. Det giver god stemning, og den ville være endnu bedre, hvis der var bemandede toiletter. Rådhusparken og Musikhusets anlæg ud mod Frederiks Allé bliver mere og mere brugt til hygge, motion, leg og ophold. Det giver en god stemning langs med den ellers trafikerede vej.
- Aarhus Å er et landskabelement gennem midtbyen, som fortsat har et uudnyttet potentiale som den blågrønne, rekreative hovedåre, som byen i endnu højere grad orienteres mod.
- Store Torv og Lille Torv, Vor Frue Kirkeplads og Vestergade rummer nye potentialer. Vestergadeforeningen arbejder på, at Vestergade bliver det naturlige bindeled mellem Indre By og Aarhus K.

AARHUS K

- Kreativt up-coming miljø præget af iværksætterkultur forankret i Godsbaneområdet med de åbne værksteder, Institut for X og arkitektskolen. Hele området er kendt ud over landets grænser.
- Aarhus K er i dag et kvarter, der består af mange kvarterer, eksempelvis: Mølleengen, Godsbanen, Ceresbyen, Åparken, Institut for (X), Carl Blocks gade, området med Sonnesgade, Valdemarsgade og Frederiks Alle, Kulturøen (Musikhuset, ARoS, Brobjergsskolen, Ridehuset, Scandinavian Center) og Havekolonien Åbrinken.
- I disse år er Aarhus K et rødglødende udviklingsområde for en moderne by. Går man en tur i lokalområdet, ser man et lokalt liv, der omfavner arbejde, uddannelser, familier, seniorer og turister.
- Mølleengen har gamle bygninger i nye rammer, der fortæller en historie om udvikling fra industritid til nutid. Langs åen er der områder, hvor folk hygger sig, hvor børn leger, og ældre kigger på.
- I den grønne kile fra Institut for X og ud til Ringgadebroen er der tre kulturelle knudepunkter. De tre knudepunkter er base for borgere, små iværksættervirksomheder og foreninger, der ønsker at deltage i bydelens frirum for eksperimenterende kulturliv.
- Der skal være plads til de skæve eksistenser og social udsatte i en bydel som Aarhus K.

BANEGÅRDSKVARTERET

- Knudepunkt for forbindelser til og fra Aarhus Centrum. Banegårdskvarterets by- og gaderum har i dag en markant trafikalkarakter, der overskygger det åbenlyse potentiale i at synliggøre forbindelser mellem byens kulturinstitutioner og centrale funktioner i nærområderne: Sydhavnen, Aros, Musikhuset, Dokk1. Banegraven giver en visuel forbindelse fra det mest centrale Aarhus og ud i landskabet, og kvarteret rummer muligheder for at koble sig bedre på ådalen og skovene.
- Flere byrum som pladsen ved DGI/Centralværkstederne, bagsiden af Posthuset og rutebilstationsområdet virker ubrugte eller rodede, og her kan gentænkes for at skabe miljøer egnede til ophold frem for kun transit. Street Food Market er eksempel på, at det er muligt at slå sig ned, på farten. Banegårdsplassen og Parkallé vil fortsat være transitrum for busser og evt. letbane, men gående og cyklister skal prioriteres tydeligere.
- Banegraven giver en visuel forbindelse fra det mest centrale Aarhus og ud i landskabet, og kvarteret rummer muligheder for at koble sig bedre på ådalen og skovene og skabe nye forbindelser på tværs i midtbyen over banegraven.

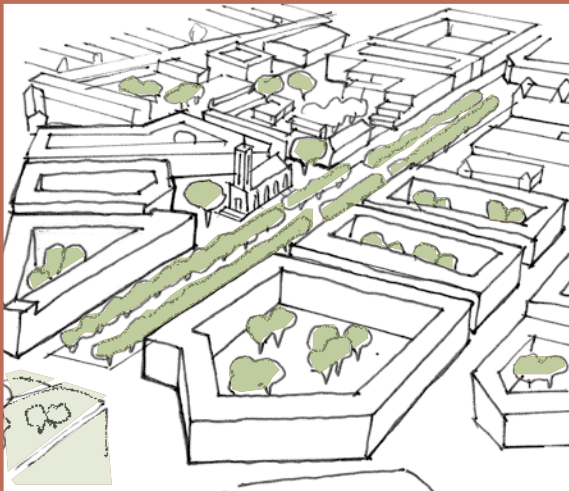

SYDHAVNEN

- Erhvervsområde med både større og mindre virksomheder, og et område, der er under fortsat udvikling. Et kulturelt hotspot for mange typer af kulturtiltag inden for musik, scenekunst og kreative udadvendte aktører. En bydelsforening med repræsentanter for kunsten, bevægelse, de socialt udsatte og erhvervslivet arbejder for mangfoldige bylivsaktiviteter.
- Atmosfæren i slagtehusområdets rå industrimiljø med de gamle bygninger og snævre gadeforløb vil også tegne områdets sydlige del fremover. Filmbyen, Turbinehallen mv. er eksempler på oprindeligt erhvervsbyggeri i stor skala, som følges op af nyere kontorbyggeri i tilsvarende storskala. Kulbroen vil fremover blive en vigtig forbindelse til Banegården via Frederiks Plads.
- Området er et vigtigt led i at skabe en samlet rekreativ forbindelse i Aarhus fra skoven i nord til skovene i syd. Den kommende udvikling i området skal fremme den fysiske, grønne forbindelse.

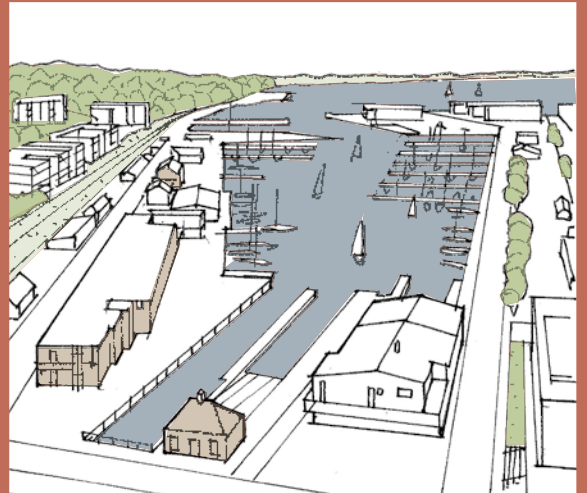
FREDERIKSBJERG

- Attraktivt boligområde i det centrale Aarhus med aktive handeleggader ved blandt andet Jærggårdsgade, hvor gadeforeningen står for samlende events gennem hele året. Frederiksbjerg er bygget op omkring centrale boulevarder, pladser og torve, der knyttes sammen af tydelige sigtelinjer. Bebyggelsen er sammenhængende og homogen. Ingerslevs Boulevard lægger plads til torvehandel. Når der ikke er torvedag eller marked på boulevarden, er den fyldt til randen med biler.
- Frederiksbjerg Skole og Læssøegades Skole er med deres urbane uderum blevet attraktive mødesteder for både unge og børnefamilier. Frederiksbjerg er også hjemsted for ASA's fodbolddaner og byens svømmestadion.
- Beplantning langs flere gader i området og intime, grønne baggårde suppleret af grønne områder i udkanterne – Skanseparken og Frederiksbjerg Bypark. Ved Marselisborg Hospital har parken gennemgået en klimatilpasning. Målet er, at parken skal blive et naturligt samlingspunkt for lokalområdets borgere og være ramme om nye måder til at fremme sundhed og rehabilitering.

FISKERI- OG TRÆSKIBSHAVNEN

- Lystbådehavnen og Fiskerihavnen blev indviet i henholdsvis 1933 og 1940, mens Træskibshavnen blev indviet i 1998. I daglig tale kaldes området FTL-Havnen.
- Havnen står som et udtryk for den øgede 'friluftsbredde' af kystlandskabet, der opstod i 1800-tallet og 1900-tallet.
- Havneområdet har et aktivt fritids- og foreningsliv. Området indeholder en lang række foreninger eksempelvis sejl- og roklubber. Derudover rummer havnen alt lige fra lystbådehavn og træskibshavn til bådelaug, bådehuse, slæbesteder, sejlsportscenter og små erhvervsdrivende mv.
- Sidste erhvervsfisker forsvandt omkring 2009. Fiskeriauktionen lukkede omkring 2005. FTL-Havnen er således primært en "fritidshavn".
- Områdets særlige miljø opstår i kraft af de mange både organiserede og uorganiserede aktiviteter, der er forbundet med livet på en havn.
- Området fremtræder i stigende grad som en oplevelsesdestination for hele Aarhus.
- Der er sat et visionsarbejde i gang for at kortlægge, hvad der er af potentialer i området.

Fotos: Aidin Esmeali, Lorentsen Fotografi, Thomas Kruse, Ib Johannsen, Søren Errboe Sørensen
Håndskitser: Nina Bundgaard
Grafik og Layout: Tina Lodahl Karlsen

Juni 2022

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune
Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

